

DE WEG NAAR HET LICHT 1

Leven met een leugen

Twee meisjes
en één keuze die
alles verandert

INA VAN DER BEEK

Ina van der Beek

Leven met een leugen

De weg naar het licht 1

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020559774

ISBN e-book 9789020559781

NUR 342

© 2026 Uitgeverij Zomer & Keuning

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Voor de papieren editie van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Hoofdstuk 1

Juni 1939

Elsa staat boven voor het raam en kijkt de buurvrouwen na, die druk pratend de oprijlaan aflopen.

‘Zal ik de gordijnen opentrekken, vader?’ vraagt ze terwijl ze zich omdraait naar het bed.

‘Ach nee, Elsa, ik probeer wat te slapen, ik ben zo moe.’ Haar vaders stem klinkt zwak.

Ze loopt naar het bed en zwijgend kijkt ze op hem neer, vechtend tegen haar tranen. Hij heeft zijn ogen gesloten.

Even legt ze haar hand op de zijne, maar hij reageert niet op die aanraking. Dan draait ze zich om en verlaat zacht de kamer.

De deur tegenover die van haar vader staat open, Elsa gaat haar slaapkamer binnen en laat zich op haar bed vallen. Nu komen eindelijk de tranen die ze de hele dag heeft ingehouden.

Ze huilt, haar gezicht gesmoord in het kussen, vader mag haar verdriet niet horen.

Als eindelijk alle tranen op lijken te zijn, draait ze zich op haar rug. Nadenken moet ze, huilen heeft geen zin.

Vandaag is haar moeder, haar fantastische, lieve moeder begraven. De dikke rode arm bleek geen onschuldige ontsteking te zijn zoals ze had gedacht, maar het begin van een bloedvergiftiging.

Moeder klaagde nooit. Haar motto was ‘niet zeuren, gewoon doorgaan.’ Maar dit keer had die instelling haar het leven gekost. Toen ze eindelijk de oude huisarts inschakelde was het al te laat.

Nu is ze alleen met haar vader. Ook hij is ziek en ook voor hem kunnen de artsen niet veel doen. ‘Het zijn zijn longen,’ heeft de huis-

arts voorzichtig omschreven. 'Het heeft tijd nodig en gezond eten zoals melkproducten en eieren. En vooral frisse lucht, dat is het allerbelangrijkst.'

Een zacht tikje op haar deur doet Elsa beseffen dat ze niet helemaal alleen is. Truus steekt haar hoofd om de hoek van de deur en komt dan binnen. Ze gaat op de rand van het ledikant zitten. 'Kan ik wat voor je doen, Els?' vraagt ze.

Elsa schudt haar hoofd en gaat rechtop zitten. 'Nee, ik kom naar beneden. Er is vast nog wel wat op te ruimen van het begrafenismaal.'

'Dat valt mee, de buurvrouwen hebben het keurig opgeruimd. Maar misschien wil jij een kop thee, dat zal je goeddoen.'

Elsa knikt. 'Goed, ik kom eraan, zet de ketel maar alvast op het vuur. Ik kijk bij mijn vader, dan kom ik naar beneden.'

Even nog blijft ze op haar bed zitten, ze hoort Truus zacht de trap aflopen. Ze weet dat dit Truus moeite kost, het liefst gaat ze met sprongen de trap af, maar ze houdt rekening met de zieke man in de slaapkamer. Truus is een geweldige vriendin, eigenlijk een zus voor haar.

Toen Elsa bijna achttien jaar geleden geboren werd, woonde Truus als eenjarige met haar moeder in dit huis. Coba, de moeder van Truus, was een jong dienstmeisje op het grote huis en toen zij zwanger bleek van een onbekende man, hadden Jacob en Margaretha het jonge meisje dat niet wist waar ze naartoe moest, in huis genomen als inwonende dienstbode.

Zo waren Truus en Elsa bijna als zusjes opgegroeid.

Coba kreeg op zeker moment verkering met de al wat oudere smid uit het dorp en toen ze twee jaar geleden met hem trouwde, was er besloten dat Truus op het grote huis zou blijven werken. De smid, die niet echt zat te wachten op een zeventienjarige stiefdochter, had via Coba het plan geopperd, dat Truus beter ook kon blijven wonen waar ze was opgegroeid.

Moeder Margaretha, die het meisje bijna als een dochter zag, had dat direct goed gevonden.

Prettige bijkomstigheid was dat Truus een kleiner loon kreeg dan haar moeder had gehad. En dat kwam goed uit, het oude familiehuus kostte veel aan onderhoud. De bijbehorende akkers waren schraal, de oogsten liepen terug en door de afnemende gezondheid van vader Jacob bleef veel onderhoudswerk liggen.

Gelukkig was er al die jaren wel de financiële ondersteuning geweest van tante Agnes, de oudere zus van Elsa's moeder.

Het waarom en hoe van dat geld was voor Elsa altijd onduidelijk gebleven, ze wist dat haar ouders er regelmatig woorden over hadden, maar het fijne weet ze er niet van.

'Kom je nog?' Truus is haar kamer weer binnengekomen.

'Ja, ik kom.' Elsa trekt de gehaakte sprei netjes over haar bed en loopt achter Truus aan de kamer uit.

Bij de deur van haar vaders slaapkamer stopt ze even en kijkt om een hoekje. Hij slaapt, ziet ze. Hij was uitgeput van de begrafenis en alle drukte eromheen. Ze werpt nog een bezorgde blik op zijn witte gezicht, dan gaat ze zacht de trap af.

'En hoe nu verder?' Truus kijkt Elsa over haar kop thee aan.

'Hoe bedoel je?'

'Met jou, met mij, met je vader?'

Elsa haalt in een vermoeid gebaar haar schouders op. 'Gewoon maar doorgaan, zoals altijd,' zegt ze. 'Jij en ik zullen de taken van mijn moeder moeten overnemen, net zoals we de afgelopen week hebben gedaan. Ik stel voor dat jij wat dingen binnenshuis op je neemt, zoals bijvoorbeeld koken. Dan blijf ik voor de schapen, de kippen en de varkens zorgen. Wat mijn moeder kon, kan ik ook.'

Truus kijkt haar aan, Elsa ziet twijfel op haar gezicht. 'Je moeder was veel sterker dan jij bent. Kunnen we niet een extra arbeider nemen tot je vader weer op de been is?'

Elsa schiet in een nerveuze lach. 'Een die gratis werkt, dan zeker! Daar hebben we immers geen geld voor. En mijn vader...'. Ze slikt en gaat dan zacht verder: 'Zeg eens eerlijk, Truus, denk jij dat hij

nog beter wordt? Ik heb echt geen idee wat er van ons huis en van ons moet worden.'

Truus zwijgt even, dan zegt ze: 'Elsa, ik heb je ouders weleens horen praten over geld. Ik wilde niet afluisteren hoor, maar ze waren buiten en het raam van de keuken stond open. Ze krijgen geld van je tante Agnes, wist je dat?'

Elsa knikt wat onwillig, ze weet eigenlijk niet of ze hierover wil praten met Truus, hoe vertrouwd ze ook met elkaar zijn. Maar tegelijk wil ze heel graag weten hoe het nu zit met dat geheimzinnige geld.

'Ik weet er wel iets van, maar niet veel. Wat heb je gehoord?'

Truus haalt haar schouders op. 'Je tante schijnt iedere maand geld te sturen. Je vader wilde dat blijkbaar niet, maar je moeder zei dat ze er recht op heeft. Het was ook haar erfenis, hoorde ik haar zeggen. Verder weet ik het ook niet, hoor. Maar als dat voldoende is, zouden we een extra knecht kunnen aannemen of in elk geval een losse arbeider.'

Elsa reageert niet direct. Dat er geld van de voor haar onbekende tante Agnes komt, is niet nieuw, maar het waarom en hoeveel weet ze niet.

'Ik zal er met vader over praten,' zegt ze ten slotte. 'Het is tijd dat ik weet waar ik, waar wij, aan toe zijn. Als vader ook...' Ze durft de woorden niet hardop uit te spreken.

'Hij wordt vast wel beter, joh!' zegt Truus, maar Elsa hoort de twijfel in haar stem.

'Ik ga de kippen voeren.' Elsa staat op en gaat de kamer uit.

De dagen worden weken, Elsa en Truus doen wat er gedaan moet worden. Vader Jacob probeert hier en daar bij te springen, maar steeds vaker stuurt Elsa hem naar binnen.

'Vader, neem nou uw rust, des te eerder knapt u op! Wij redden het prima.'

Ze weten beiden dat beide uitspraken slechts wensen zijn.

De dagen worden korter, de zon heeft steeds minder kracht. En datzelfde geldt voor Jacob, de uren dat hij op is worden steeds minder omdat zijn krachten duidelijk steeds meer afnemen. Dag en nacht klinkt zijn hoest.

‘U moet meer eten, vader,’ dringt Elsa aan, terwijl ze het klamme zweet van zijn voorhoofd veegt. ‘De dokter zegt dat u melk moet drinken en eieren moet eten, maar u eet als een muis.’

‘Ik doe niks, dan heb je ook geen trek, kind.’

Elsa kijkt zwijgend toe hoe hij even op de rand van het ledikant blijft zitten voor hij kracht vindt om naar de stoel aan het voeteneind te lopen.

‘Ik ga uw bed verschonen, dan ligt u straks weer lekker,’ zegt ze en terwijl ze de klamme lakens van het bed trekt, valt de bonte zakdoek van vader op de grond. Er zitten donkere vlekken op.

Even kijkt Elsa er verbaasd naar, dan ziet ze op het kussen ook vlekken, ze zijn rood.

Verstard blijft ze even staan.

Vader ziet haar blik, hij zegt: ‘Het stelt niks voor, hoor. Van al dat hoesten krijg ik een rauwe keel en dat kan wat gaan bloeden.’

Elsa geeft geen antwoord, met een ruk trekt ze de sloop van het hoofdkussen. Zwijgend maakt ze het bed op. Jacob zegt ook niks.

Al is de leugen nog zo snel...

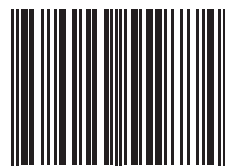
Het is 1939. Na het overlijden van haar moeder blijft de zeventienjarige Elsa met haar zieke vader achter in hun verarmde boerderij. Als haar tante Agnes hen een brief stuurt dat ze Elsa een passende opvoeding wil geven in Den Haag, moet Elsa er niet aan denken om te gaan. Ze kent haar tante helemaal niet, en ze zorgt liever voor haar vader. Haar vriendin Truus ziet dit echter als een gouden kans om los te komen van het dorpse leven. Dus ze ruilen stiekem van leven: Truus gaat met Agnes mee en Elsa blijft bij haar zieke vader. Tante Agnes vermoedt niets, maar het leven van beide meisjes loopt anders dan ze in hun naïeve optimisme hadden gedacht.

Ina van der Beek is een van de bekendste en meest geliefde auteurs van familieromans. In deze prachtige historische roman geeft ze levensechte beschrijvingen van het dagelijkse leven tijdens de Tweede Wereldoorlog, zowel op het platteland als de grote stad.

 Romanserie

ISBN 978 90 2055 977 4 NUR 342

9 789020 559774 >

www.romanserie.nl